

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

EMSK TÄISKOGU 542. ISTUNGJÄRK, 20.3.2019–21.3.2019

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa standardimist käsitlev liidu töökava aastaks 2019““*[COM(2018) 686 final]*

(2019/C 228/10)

Raportöör: **Elzbieta SZADZIŃSKA**

Konsulterimistaotlus	Euroopa Komisjon, 14.12.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304
Vastutav sektsioon	ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	7.3.2019
Vastuvõtmine täiskogus	20.3.2019
Täiskogu istungjärk nr	542
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	122/0/1

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (edaspidi „komitee“) peab tervitatavaks Euroopa standardimist käsitlevat liidu töökava aastaks 2019, mis toob 2011. aasta standardimispaletiga võrreldes palju parandusi. Kuigi selle algatusega seotud töö lõpeb 2019. aastal, hõlmab iga-aastane töökava valdkondi, mida praegune komisjon peab käsitlema algatuse rakendamise viimasel aastal.

1.2. Igal aastal koostab komitee arvamuse, milles esitatakse tähelepanekud ja soovitused komisjoni iga-aastaste tööprogrammide kohta, kuna komitee mõistab standardite olulisust ühtsel turul konkurentsivõime suurendamiseks ning innovatiivsete toodete ja teenuste arendamiseks, samuti nende kvaliteedi ja ohutuse suurendamiseks tarbijate, ettevõtjate ja keskkonna huvides⁽¹⁾. Käesolev arvamus on seotud arvamusega „Harmoneeritud standardid“⁽²⁾.

1.3. Komitee näeb edusamme Euroopa standardimissüsteemi kaasavuse ja läbipaistvuse tagamisel, kuna sellesse süsteemi on aktiivselt kaasatud määruse (EL) nr 1025/2012 III lisas viidatud organisatsioonid. Kodanikuühiskonna esindajate osalemist standardimissüsteemis ei peaks piirama ELi ja liikmesriigi tasandiga. Samuti tuleks toetada, laiendada ja edendada nende osalemist rahvusvahelises standardimistöös.

1.3.1. Komitee väljendab heameelt komisjoni meetmete üle, mille eesmärk on edendada sidusrühmade kaasamist standardimistesse, eelkõige programmi „Horisont 2020“ kaudu. Sellegipoolest soovib komitee tugevdada praegust mehhanismi ja anda rohkem teavet olemasolevate võimaluste kohta. See ei võimalda väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel osaleda mitte ainult standardite loomises, vaid ka nende rakendamises.

⁽¹⁾ ELT C 197, 8.6.2018, lk 17; ELT C 75, 10.3.2017, lk 40; ELT C 34, 2.2.2017, lk 86; ELT C 303, 19.8.2016, lk 81.

⁽²⁾ INT/879 – „Harmoneeritud standardid“, Larghi, 2019 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 78).

1.3.2. Euroopa ja rahvusvaheliste standardite kooskõla aitab tugevdada ELi tööstuse konkurentsivõimelist positsiooni üleilmises väärtusahelas. Seepärast toetab komitee komisjoni dialoogi rahvusvaheliste standardimisorganisatsioonide, WTO ja muude rahvusvaheliste foorumitega. Sellega seoses toetab komitee kõiki komisjoni jõupingutusi ja algatusi standardimisprotsesside kiirendamiseks ja nende tulemuslikkuse suurendamiseks, et rahvusvahelisel tasandil saaks kaitsta ja edendada paremaid Euroopa standardeid ⁽³⁾.

1.4. Euroopa standardimissüsteem põhineb avaliku ja erasektori partnerlusel. Selle peamised tulevased arengusuunad sätestati komisjoni iga-aastases tööprogrammis. Komitee loodab, et partnerlus hõlmab võimalikult paljusid sidusrühmi.

1.5. Selleaastast töökava on kujundanud institutsioonidevaheline dialoog. Komitee on arvamusel, et dialoogi jätkamine ka tulevikus aitab Euroopa standardimissüsteemi tugevdada. Juba oma varasemates standardimist käsitlevates arvamustes väljendas komitee valmisolekut luua ajutine foorum, mis hõlmaks paljusid sidusrühmi ⁽⁴⁾.

1.6. Programmis tuvastatakse standardimise vaatepunktist olulised valdkonnad: energeetika, ringmajandus, kaitse, julgeolek, siseturug, digitaalne ühtne turg ja rahvusvaheline koostöö. Komitee peab valitud valdkondi otstarbekohaseks.

1.7. Komitee ootab huviga standardimise majandusliku ja ühiskondliku mõju uuringu tulemusi. Komitee arvates tuleks selles uuringus arvesse võtta ka standardimise kaudset mõju (nt tööhõive valdkonnas) ⁽⁵⁾. Lisaks peaks standardimisstrateegiatega ja -programmide kujundamisel olema oluline ka järelhindamine.

1.8. Komitee kutsub uuesti üles tegema põhjalikku järelevalvet peamiste standardimises osalejate meetmete üle, mille eesmärk on võimalikult paljude sidusrühmade osalemine Euroopa standardimissüsteemis. Konkreetsemalt võiks komitee luua ajutise foorumi paljude sidusrühmade kaasamise kohta Euroopa standardimissüsteemi. See organ vastutaks iga-aastase avaliku arutelu korraldamise eest, mille raames hinnatakse selles valdkonnas tehtud edusamme ⁽⁶⁾.

2. Euroopa Komisjoni ettepanekud

2.1. Kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012 on komisjon avaldanud teatise Euroopa standardimist käsitleva liidu töökava aastaks 2019.

2.2. Euroopa standardimise strateegilised prioriteetidid ELi õigusaktide ja poliitika toetuseks:

- meetmed digitaalse ühtse turu strateegia toetuseks;
- meetmed energialiidu ja kliima toetuseks;
- meetmed ELi ringmajanduse tegevuskava toetuseks;
- meetmed tugevama tööstusbaasiga, süvendatud ja õiglasema siseturu toetuseks;
- meetmed Euroopa kaitsealase tegevuskava toetuseks;
- meetmed Euroopa kosmosstrateegia toetuseks;
- meetmed Euroopa julgeoleku tegevuskava toetuseks.

2.3. Peale selle teeb komisjon järgmist:

- jätkab koostööd rahvusvaheliste standardimisasutustega;
- arendab avaliku ja erasektori partnerlust, kaasates paljusid sidusrühmi;
- uurib standardimise majanduslikku ja ühiskondlikku mõju.

⁽³⁾ INT/879 – „Harmoneeritud standardid“, Larghi, 2019 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 78).

⁽⁴⁾ ELT C 303, 19.8.2016, lk 81; ELT C 75, 10.3.2017, lk 40; ELT C 197, 8.6.2018, lk 17.

⁽⁵⁾ ELT C 197, 8.6.2018, lk 17.

⁽⁶⁾ ELT C 197, 8.6.2018, lk 17.

2.4. Kooskõlas määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 24 lõikega 3, mis käsitleb aruande esitamist määruse rakendamise kohta, algatab komisjon Euroopa standardimissüsteemi läbivaatamise, et hinnata selle tulemuslikkust.

2.5. Standardimise ühisalgatus plaanitakse lõpule viia 2019. aastal. Komisjon analüüsib standardimise ühisalgatust kolmes kategoorias:

— Euroopa standardimissüsteemi alane teadlikkus ja koolitamine ning selle mõistmine;

— koordineerimine, koostöö, läbipaistvus ja kaasamine;

— konkurentsivõime ja rahvusvaheline mõõde.

3. Üldised märkused

3.1. 2019. aasta töökavas täpsustatakse ja täiendatakse juba rakendatavaid prioriteete, et kohendada Euroopa standardimissüsteemi muutuvale rahvusvahelisele olukorrale ja maailmaturu väljakutsetele.

3.2. Komitee nõustub komisjoniga, et standardimine aitab toetada digitaalse ühtse turu strateegiat, keskendudes asjade internetile, suurandmetele, plokiahelale, intelligentsetele transpordisüsteemidele ja autonoomsele juhtimisele, arukatele linnadele, juurdepääsetavusele, e-valitsusele, e-tervisele ja tehisintellektile. Lisaks peaks uus standardimine kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate eeskirjadega (isikuandmete kaitse üldmäärus) ⁽⁷⁾ olema ühilduv ja koostalitlev.

3.2.1. Komitee väljendab lootust, et kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega tagatakse kõigile digitaalse ühtse turu osalistele kõrgetasemeline turvalisus ja isikuandmete kaitse.

3.3. Komitee on seisukohal, et selle valdkonna kehtivaid ohutusstandardeid ja õigusnorme tuleks eriti uue riski valguses uuendada. Uued standardid peaksid vähendama robotite ja tehisintellekti negatiivset mõju inimeste elule ⁽⁸⁾.

3.4. Küberturvalisuse nõuded peaksid tagama, et uued tehisintellektiga seotud seadmed ei ohusta kasutajaid (näiteks ulatuslikud küberründed, tarbijate jälgimine ja häkkimine). Selleks peaks Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeametil (ENISA) oma alalise mandaadiga olema keskne roll ning see peaks keskenduma eelkõige standardimisele küberturvalisuse valdkonnas ⁽⁹⁾.

3.5. Komitee toetab ettepanekut vähendada transpordisektoris CO₂-heidet. Seda tuleks muu hulgas toetada autode tõhusama kütuse- ja energiakasutuse abil, mis aitab vähendada kasutajate kulusid. Samal ajal vajab automatiseeritud sõidukite kasvav arv ühtlustatud reguleerimist, kuna nende sõidukitega kaasnevad suured riskid (küberründed, andmekaitse, vastutus õnnetusjuhtumi korral) ⁽¹⁰⁾.

3.5.1. Juba ühes oma varasemas arvamuses väljendas komitee heameelt kolmanda liikuvuspaketi üle, mis on samm Euroopa jätkusuutliku liikuvuse suunas ⁽¹¹⁾.

3.6. Ettepanekud rehvide märgistamise kohta, ⁽¹²⁾ laevanduse keskkonnahoidlikumaks muutmise kohta alternatiivsete kütuste kasutamise ja ökodisaini nõuete laiendamise kohta uutele tootekategooriatele ⁽¹³⁾ – kõik see võib komitee arvates aidata võidelda kliimamuutustega.

3.7. Komitee toetab standardite väljatöötamist ringmajanduse jaoks, mis aitab kaasa kestlikule tarbimisele ja seega loodusvarade säilitamisele ⁽¹⁴⁾.

⁽⁷⁾ ELT C 81, 2.3.2018, lk 102.

⁽⁸⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT C 227, 28.6.2018, lk 86.

⁽¹⁰⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 254; ELT C 62, 15.2.2019, lk 274.

⁽¹¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 254.

⁽¹²⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 280.

⁽¹³⁾ ELT C 345, 13.10.2017, lk 97.

⁽¹⁴⁾ ELT C 264, 20.7.2016, lk 98; ELT C 367, 10.10.2018, lk 97; ELT C 283, 10.8.2018, lk 61; ELT C 62, 15.2.2019, lk 207.

- 3.8. Tehnilised standardid hõlbustavad tööstuses innovatiivsete lahenduste rakendamist.
- 3.9. Komitee nõustub komisjoniga, et Euroopa Kaitseagentuuri ja Euroopa standardiorganisatsioonide koostöö kaitsevaldkonna standardimise tegevuskava väljatöötamisel aitaks tagada kaitsevarustuse jaoks avatud ja konkurentsivõimelist ELi turgu ⁽¹⁵⁾. Samasugust tööd hakatakse tegema kosmosetehnoloogia valdkonnas ⁽¹⁶⁾.
- 3.10. Euroopa ja rahvusvahelised standardid tuleb viia kooskõlla. Samuti tuleb edendada Euroopa standardite rakendamist väljaspool ELi. Selleks peaks komisjon pidama strateegilist dialoogi rahvusvaheliste standardimisasutustega ja intensiivistama kahepoolseid läbirääkimisi väljaspool Euroopat asuvate riikidega.
- 3.11. Komitee toetab selgelt komisjoni täiesti õigustatud kavatsust demonstreerida kaasamise soodsat mõju standardimise kvaliteedile. III lisas viidatud organisatsioonide osalus standardimistöös loob konkurentsivõimet suurendades lisaväärtust ja annab kasu ühiskonnale tervikuna.
- 3.12. Komitee kutsub uuesti üles tegema põhjalikku järelevalvet peamiste standardimises osalejate meetmete üle, mille eesmärk on võimalikult paljude sidusrühmade osalemine Euroopa standardimissüsteemis. Konkreetsemalt võiks komitee luua ajutise foorumi paljude sidusrühmade kaasamise kohta Euroopa standardimissüsteemi. See organ vastutaks iga-aastase avaliku arutelu korraldamise eest, mille raames hinnatakse selles valdkonnas tehtud edusamme.

Brüssel, 20. märts 2019

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Luca JAHIER

⁽¹⁵⁾ ELT C 288, 31.8.2017, lk 62.

⁽¹⁶⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 1.